

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею.

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунжини). Експедиція місцями в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламні неопечатані вільні від порти. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Крайна пора отямитись!

(Дальше).

По розбиттю консолідації з москвофілами Русини-народовці, що стояли на опозиційній становищі і громадили ся около «Народної Ради», гляділи якоїсь підпори і звернули ся в тій цілі до радикального стороництва. Се стороництво, витворене в Галичині під впливом Михайла Драгоманова, виступило вперше яко зорганізована «руско-українська партія радикальна» після зїзду у Львові в жовтні 1890 р., сучасно з т. зв. новою ерою. На сїм зїзді ухвалено мінімальну і максимальну програму, котра була майже живцем взята із соціально-демократичної західно-європейської програми, тим то можна було дійсно до сеї програми віднести Шевченкові слова: «теплий кожух, тільки шкода, не на мене шитий». В практичнім житю отже, в наших обставинах, де не було майже зовсім робітників і робітничото питання в такім розуміню, як се проявляло ся в промислових і фабричних краях західної і середньої Європи, не можна було сеї програми приложити до наших обставин і тим можна пояснити, що радикали що року а навіть частійше на своїх зїздах змінювали сю програму. Задля того головна діяльність радикальної партії була агітаційна. Острою критикою естуючого порядку, боротьбою проти властей і всякого авторитету намагали ся радикали за собою пірвати головню селянство, котре они називали «робітним людом» — класова боротьба була головною їх метою, а що в Галичині на селі побіч селянства стоїть звичайно лише священник і дідич, тим то їх боротьба звернула ся головню проти сих двох клас — проти духовенства і дідичів. Особливо духовенство було сею ціллю, в котру били головню радикали, а Йосифинський патент про церковні треби був головним оружем д-ра Даниловича, Трильовського et cons. Досить переглянути радикальні виданя як «Хлібороб», «Громадський Голос» і т. п. а можна переконати ся, що дійсної, позитивної, реальної роботи радикали майже не мали на бачности, а змагали вїбито до «освідомленя широких верств народних», а в дійсности до розворушеня їх проти духовенства, до підкопаня єго поваги і становища, до підорваня впливу Церкви на жите руского народу.

Коли Русини-народовці після соймової заяви з 25. падолиста 1890 р. станули знов на основі національної самостійности і окремішности і вступили на дорогу реальної політики, тоді радикальна партія почала завзяту боротьбу і агітацію проти народовців, хоч др. Данилович приватно признавав, що на основі «Народної програми з 1892 р.» можуть всі Русини працювати для народу, а ціле лихо Русинів лише в тім, що нема послїдовности і витривалости, нема організації і позитивної роботи. В боротьбі проти т. зв. «нової ери» радикали подавали навіть руку москвофі-

лам і єднали ся з Марковом, Мончаловским et cons., щоби розбити роботу почату народовцями. Се засвідчив виразно др. Король на зїзді консолідаційнім з 19. марця 1893 р.: «ми хотїли витягнути їх (радикалів) до заїнагурованої нами (2. лютого 1891 р.) примирительної акції». Так само і 19. марця 1893 р. на зїзді консолідаційнім не вагали ся радикали разом з москвофілами, між котрими яко мужі довіря були такі ноторичні люди як Марков, Дудкевич і т. п., прикладати свої руки до спілки, вибрано навіть д-ра Франка до децемвірату для скодифікованя примиреня, однак зрозумівши мабуть, що радикали попали би в «московскі шери», як се стало ся з народовцями, котрі вїшли до консолідації з москвофілами, др. Франко зложив свій мандат в децемвіраті а М. Павлик зазначив у «Народі», що «старші партії рускі (народовці і москвофіли) не дозріли ще до такої дійсно політичної згоди». Вже тоді голова «Народної Ради» п. Романчук вказував на те, що радикали могли би бути лївим крилом в спільній організації всіх руских сил, однак до такої злуки з радикалами тоді не дійшло. Радикальна партія стояла доволі на боці від консолідації опозиційних народовців з москвофілами, хоч деякі з радикалів були тої думки, що консолідація така є корисна і що она переогодом зовсім знищить москвофілів серед рускої суспільности.

Переогодом однак почала ся і серед самої радикальної партії боротьба навзаводи о верховодство і та боротьба довела до розбитя радикальної партії. Перші основники сеї партії др. Франко і Михайло Павлик видавали ся вже консерватистами і ретроградами для молодших радикалів в роді Трильовського, Вітика, Будзиновського, Євгена Левицького, Миколи Ганкевича і т. д. З радикальної партії відорвали ся скрайні живла, як Микола Ганкевич, Вітик, Ярославич і ин. і утворили «руско-українську соціально-демократичну партію», котра оснувала свій орган «Воля», а та партія переконала ся наглядно на сегорічнім зїзді соціал-демократів в Амстердамі, що она мусить потонути серед загального соціально-демократичного стороництва. Старші радикали розбили ся на поодинокі групи, з котрих одна ділає на власну руку під кермою д-ра Трильовського на Поділю, друга з д-ром Даниловичем на Поділю, а львівська група громадить ся коло «Громадського Голосу». Сими розбитками постановили покористувати ся опозиційні народовці по розвіянню консолідації з москвофілами, щоби скріпити свої сили і 26. грудня 1899. р. із злуки опозиційних народовців з радикалами витворила ся «Національно-демократична партія» з «Національно-демократичним Комітетом» яко виконним органом. Редакцію «Діла», котре мало стати головним дневником сего стороництва обняв др. Володимир Охримович, редакцію «Свободи», популярного органу сего стороництва др. Євгеній Левицький (котрий тепер є редактором «Діла», а на єго місци обняв редакцію «Свободи» Вячеслав Будзиновський, помічник редакції

«Діла»). Минає ледво пять літ від засновин «Національно-демократичного стороництва» і «Народного Комітету», а показало ся, що сподіваня широких верств рускої суспільности, а навіть самих провідників стороництва, не справили ся, бо навіть головний орган єго «Діло» почув ся до коначности такої широї і острої критики, що колиб она була появила ся в нашім дневнику, булиб ми неперечно стягнули на себе громи докорів. Мавмо однак переконане, що сї замітні статі, неперечно з пера самого редактора д-ра Левицького, були lucida intervalla серед статей сего органу і серед звичайної роботи сеї партії.

Тимто будемо самими статями «Діла» ілюструвати діяльність національно-демократичної партії, а із свого боку додамо свої замітки.

Під заголовком «Під розвагу (політичні рефлексії)» в ч. 166—172 пише «Діло»:

«Коли кинемо оком на наше народне жите за послїдних кільканаїцять років — дальше вже й не сягаємо — та хочби навіть за останних кільканаїцять місяців, то — на жаль — не будемо могли сказати, аби сьвідчило оно про наше національне виробленє, а спеціально про нашу політичну зрілість. Вже ся одна обставина, що наша суспільність так само скоро розпалює ся до певних справ, як опісля ще скорше в своїм запалі для них остигає, є найліпшим доказом, що в нашім народнім житю ми кермуємо ся не так пляновою розвагою і розумово узасадненими правилами та постулатами, як більше чутєм, настроєм, а фактом.

«А тим часом суспільне жите, народна боротьба, політичне змаганє се не ідиля ані забавка і не дає з собою жартувати та метить опісля невідрадними наслідками кождий промах против правил розумної, плянкової і систематичної народної діяльности.

«За послїдних кілька років пережила наша суспільність кілька глибоких потрясеня, кілька важних моментів для нашого народного жита.

«Пригадуємо лише справу університетську і злучену з нею сецесію рускої молодіжи з львівського університету, рільничий страйк а дальше події в галицькїм соїмі і сецесію руских соїмових послів. Була се хвиля перших великих напружень галицько-рускої суспільности в борбі за народну еманципацію, момент переломовий, коли уся руска суспільність вступила в нову фазу активної та рішучої борби за своє істнованє. Та в політиці першою і основною засадою є ві консеквентність. Хто сказав «аз» мусить сказати і «буки». А як раз сего забракло нераз в рішучій хвилі нашому загалові і через се не одно напруженє, що коштувало чимало енергії і сил, пішло на марне, не лишаяючи реальних наслідків.

«Та нова рада політичного жита нашого народу в Галичині характеристична не лише зможенєм боевого темпа і завзята по нашім боці. Таке саме зможенє, коли не значно більше, доконало ся і по противнім боці. Против нас зорганізували ся сильні ворожі кадри, що підмогавані покликаними і непокликаними чинниками, загрежують сильно нашому дальшому

житю. Наша борба стала о много тяжша, небезпека втрати народної екзистенції тим більша. Можна сказати, що ніколи ворожий напір не був так сильним і безоглядним, як під нинішню як раз хвилю.

»В таких хвилях народного буття консолідація усіх живих сил народу в одну карну, ціпко звязану та непохитну фалангу єсть категоричним імперативом, як рівнож єсть ним і співділане усіх одиниць суспільности в народнім труді. А єднак в виду грозячої нам всім небезпеки і в виду горячких забігів наших ворогів, багато на єїм поли лишає ся до бажаня. З ріжних мотивів одиниць чи цілі групи одиниць виломлюють ся з народної карности, блудять самонас своїми дорогами, як і багато сил остає невужиткованими, безділними.

»Положене нашого народу під теперішню хвилю не таке, щоби можна було махнути рукою хочби на найменший відлом нашої суспільности, або щоби сякий чи такий промах не міг мати впливу на дальший розвиток судьби народу. В тім рішаючій бою, який тепер веде ся в Галичині, найменша дрібниця мусить бути визискана для осягненя побіди і сума дрібних моментів може рішити про наше «бути або не бути».

»З тих мотивів і не від річи буде, коли ми звернемо ся з скальпелем аналізи та критики супротив власної своєї суспільности і коли звернемо увагу на деякі наймаркантніші єї хиби, аби тим робом причинити ся як раз до їх усуненя. Політичне невироблене нашого загалу, що то проявляє ся в переміннім перекидуваню ся від ентузіазму до апатії, від рожевих надій до гнилої зневіри, від одної акції до другої, від одного політичного курсу до як раз противного, — загалом від крайности до крайности — може бути усуненим лише дорогою самоліччя єї недостачі. Критичне роздвиповане наших хиб може бути лише корисною наукою, політичною школою на будуче.

(Дальше буде).

Два владики.

На чолі церкви в краю, як представителі і управителі двох обрядів, стоять під добу два мужі, які безперечно оба відзначають ся великими способностями і високим образованєм, та всеж таки ідуть ріжними дорогами у сповнюваню свого духовного посланництва. Митрополит Шептицький, хотий походить з аристократичного, багатого роду, який в наслідок сумних історичних подій переймив вповні польський звичай-обичай, польську мову і латинський обряд, то єднак в імя християнської ідеї в сповненю своєї високої місії приляг цілим серцем до демократичного, руського народу, жертвував себе вповні єго моральному і духовому відродженю. Єго горяче,

ясне і чисте слово в письмі і на мовниці, єго провід серед духовенства і єго власний примір вже великий вплив виявили між руским народом і вчинили єго дорогим руському серцю.

Не такими ділами відзначив ся архієпископ кс. Більчевский, який хоть походить з низького роду, з міщанської чи селянської родини станувши на чолі львівської дієцезії, пішов рука в руку з пропагаторами польської експанзивности на некористь руського живла, станув на чолі змаганя до т. з. «історичної місії» Польщі, яка має полягати в колонізованю і латинізованю Русь. І от бачимо, що під єго проводом видигає ся засада у східній Галичині, що хто є латинником, сей є і Поляком, хотяби він з діда-прадіда уживав рускої мови, аріз ся з руською культурою, був авязаний єбтими нитками з руским народом. Такий латинник, після засади тих вшехольських філософів і політиків, є тільки доказом зденационалізованя серед «русської повени» і повинен бути як найскорше і всіма средствами привертений до складу польської народности. До того служать «Тов. школи людовей», тим займає ся численна польська інтелігенція, розсіяна по містах та місточках східної Галичини, а заохочувана до сего столичною і провінціональною пресою, до сего уживають вїнци і то в найбільшій мірі також і костела.

Не станемо тут наводити звісних вже примірів такого надуживаня костела для світських цілей, а незгідних з християнською любовю, з братолюбьем і миром, як се практикує польське духовенство в шовіністичних проповідях, при сповіді і в школі, на церковних і «народних» обходах, будовою костелків по руських селах і т. д., а вкажем тільки на сей контраст, який пливе зі слів нового пастирського листу Єго Експ. Митрополита Шептицького, який він видав по польски «до Поляків обряду руського». Між иншим каже там о. Митрополит:

Межи вірними підлягаючими духовній моїй влади, маючи і Вас, котрі хоч з руських родин походите, в дома однак лишень по польски говорите і почуваете ся до польської народности, від давна бажав я відозвати ся до Вас окремих пастирским листом, написаним в язиці польским, щоби тим способом дати Вам доказ печаливої і дбалости о ваше спасеня. Абербуючи обовязки уряду здержували мене доси від виконаня моєї постанови. Довше однак не могу вже мовчати; занадто непокоїть мене гадка, що суть межи ними, «над котрими маю обовязок працювати, вірні, які могли би уважати ся за опущених від своєї влади духовної, коли би їх Єпископ не промовив до них ніколи в їх мові». Понимаю занадто добре небезпеченство такого положеня, небезпеченство тим більше, що легко могли би підозрівати свого Єпископа, Русина, о брак прихильности і любови для польського народу. А в наших часах політичного замішаня і борб сторонництва не тяжко о се, хоч такий суд буде завсїгда кривою для католицького єпископа, котрого першим обовязком пра-

ця над спасенєм душ людських — відкуплених Найсвятійшою кровію Христа Господа.

До написаня сего листу наклонили мене ще инші засадничі приводи. Є бо практикою Церкви католицької, усьвяченою відвічним звичаєм Апостольским, голосити людям Євангеліє в їх язиці. Доводять сего слова Апостола: «Всім бити вся».

Се єдна з найважнійших засад єпископської і євьяшеничо-апостольської праці. Друга неменше важна і неменше євьята — се та, що наука віри і обичаїв не є і не може бути в церковній праці змішана з ніякими політичними або національними засадами. Церква католицька одного лише жадає від вірних, щоби були Христовими.

Тому хочу, щоби ви знали, — що єсьм далеким від гадки навидуваня Вам патріотизму руського. Може мене о те посудять ті, що не знають, чим євьященство, чим уряд єпископа. По правді о то одно лиш дбаю, щоби жите Ваше було християнским, щоби Ви були Христовими, в повнім значіню того слова.

Язик, переконаня, народність то добра, яких нікому не вільно відбирати. Шанувати їх, — то простий обовязок справедливости.

Християнин є обовязаним любити вітчизну і дбати о добро свого народа. Одного єму не вільно а то навіть під покровом патріотизму ненавидіти, а ще більше не вільно другого кривдити. Ненависть євьяка є злом, бо протівна заповіді Божій і Христовій — є протівна природі чоловіка. І зарівно злою є ненависть, чи суспільна, чи національна, чи особиста. Радше суспільна і народна ненависть гірша від особистої, о скільки лекше ширить ся заразою злого і прибирає ся в одежу чесноти та людий затуманює. Так і кривди народні є більшим лихом, коли мають національний суспільний характер, бо бувають загальнійші, небезвечнійші, тяжші до направи.

Бажаю і сего, щоби Ви послужили розказови Христового Намісника, заховували і цінили обряд, до котрого з заряду провидіня і з волі Церкви св. належите.

Отсе справді слова правдивого пастира християнської Церкви. Цілий єей цінний лист у повному змісті подамо пізнійше.

Япаньско-росийска війна.

Шанси.

»Оборонний відворот« Куропаткіна коштував Япанців дуже багато крові. Телеграма з Токіо доносить, що до послїдних днів було загалом 45.000 япанських воїв хорих і ранних, а з того 9.000 могло вже виїхати до купелій на реконвалесценцію. Се в самій Япанії, а хотяби і як скоро наступала евакуація ранних з поля битви, то все таки треба припустити, що не вчислено тут яких кільканаїцять тисяч, що єще находять ся в польових лазаретах на Ляотуні та

Діти Вахюшика.

Драма в 4-х діях С. Найденова, переклав з російського Йосиф Стадник.

(Дальше).

КРАСАВИН. Ми з Константином розмовляли.

ВАНЮШИН. По перше, він тобі не Константин, а по друге єму з тобою про ніщо і говорити. Розмовляй зі мною. Як ти не паний, я поговорю з тобою. Скажи, будь ласка, скоро буде тому кінець?

КРАСАВИН. Чому?

ВАНЮШИН. Та твому такому поведінню?

(В салі Аріна Іванівна, Людмила, Клявдія, Аня сїдають пити чай).

ВАНЮШИН. Лише без ніяких комедій! Я причащав ся сьогодні і не хочу заводити сварні; я хочу в своїй сімі все уладнати, вияснити. Скажи мені прямо і отверто: чога ти хочеш?

КРАСАВИН. Щоби жінка поїхала зі мною.

ВАНЮШИН. Таж ти хотів грошей?

КРАСАВИН. Я вам вірю: ви відасьте, коли будете мали. От який я чоловік! А без жінки вертати мені до Москви, ніяково, соромно... будуть сьміяти ся.

ВАНЮШИН. Так. От тепер спитаймо її, чи хоче вона вернути до тебе. (Кличе Людмілочко! Людміла входить).

АРІНА ІВАНІВНА (зі салі) Александре Єгоровичу, ходи пити чай. Опісля поговорим!

ВАНЮШИН. Стривай (звертає ся до Людмили). Отсе твій муж хоче, щоби ти іхала у Москву, поїдеш? Говори, що на душі; тям, що батько твій не звір, лиха тобі не бажав, лишній рот не зруйнує єго.

(Людміла недовіричиво відносить ся до слів батька, та здивована ними).

ЛЮДМІЛА. Я не знаю.

ВАНЮШИН. Як не знаєш?

ЛЮДМІЛА. Ні до него іхати, ні у вас не хотїлось би остати. Се ви тепер так говорите, а опісля будете мовчати та думи ся. Від самих ваших поглядів втічеш.

КРАСАВИН. Певно, що так. На що батькові на шиї сідіти... Поїдемо, Людмілочко. (Ванюшина сильно вражають слова дочки; він хотїв би сказати їй, що она несправедлива, але не умів сега висказати).

ВАНЮШИН. Ні, не те... І тебе і другим все бажав я лише добра, а виходить не те. Глядів, душа плакала, а ви добачували в моїх погледах злобу та неприязнь. Не знаєте ви батька.

ЛЮДМІЛА. Ви все мовчите, а коли говорите, то з лайкою.

ВАНЮШИН. А ось тепер говорю я до тебе без лайки: пожди іхати: таж бачиш, що з нього зробилось. Нехай перемінить ся, перестане пати, візьме ся за розум, тоді сам відійшло, сам буду дораджувати.

КРАСАВИН. Людмілочко, як ти поїдеш, не пізнаєш мене! Все забуду, сам собі язик вирву, наколи він хоча одним словом посьміє натякнути... Ось як.

ЛЮДМІЛА. А не будеш пити?

(Аріна Іванівна, Клявдія, Лена заїкавлені розмовою, стоять в арці).

КРАСАВИН. Ні чарочки! За десятьох стану робити! За три роки поїдемо на гумових колесах.

ЛЮДМІЛА. Які ви дурні.

КРАСАВИН. Та книжок я не читаю і уважаю се навіть лишнім для торговельника. Я чоловік торговельний, у мене кожний палець торговельний, кожний кіготь о зиску думає. Ви ось що цїніть у мене. (Бє себе кулаками в груди).

ЛЮДМІЛА. Все єдно: і тут погано і у вас погано. Поїду.

АРІНА ІВАНІВНА. Людмілочко, що ти?

ЛЕНА. Вона шуткує.

ЛЮДМІЛА. Поїду.

Квантуні. Тим більше треба прийняти такий рахунок, що се японський рахунок, а той завжди буває сторонній. Але і се число є величезне, бо померших і убитих мусимо прийняти що найменше стільки само, що ранених і хорих. Число хорих зменшає ся через виздоровлене — число убитих росте заєдно. Тож без пересадки можна прийняти, що дотепер Росіяни 120 — 150 тисяч японського війська «вибили зі строя». При тім можна завважати, що Росія зовсім не була приготівана до війни на далекім Сході і не мала там жадних військ. Перші полки, які ставили чоло напорови Японців, були се сибірські, мало вправлені резерви, коли тимчасом Японія висадила на сушу своє найліпше військо гвардійське, добре вимуштроване на війну і знаменито заосмотрене у всі прилади до повітряної, полевой борби. Однак сей період війни покінчив ся, здає ся, битвою під Ляояном, бо вже тут, для доповнення понесених страт і збільшення армії, Японці були змушені послугувати ся китайськими та корейськими добровольцями, як і присилати з Японії полки, рекрутовані вже з ополчення. Очевидно, що се все вже плохійший боевий матеріял, хоть і як би не старали ся японські офіцери — яких також забрали на поли битви — вимуштрували їх в межичасі. А між тим Росія доперва тепер надіплає свої найліпші європейські полки, змобілізовані і вимуштровані з весни. Daily Telegraph доносить з місцевоси Сюмїтінг, що сили Куропаткіна тепер вже рівняють ся японським, виноссячим 300.000, і що російська армія обсадила берег ріки Гун 264 гарматами в сильно виведених насадах. Отже так під зглядом числа, як і якости війська і артилерії російські шанси пішли в гору і під Мукденом розіграє ся ще інтересійша для світа картина війни, як під Ляояном.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні чвертьроку просимо наших Вп. Передплатників о скорі відновлені передплати, зглядчо о вирівнані залеглостей та о прислужувані нам нових передплатників.

Н О В І Н К П.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат. Софії, Віри, Надії і Любви; рим.-кат. Євровима. — В суботу: руско-кат. Євменія еп.; рим. кат. Ремісія.
— **Є. Ексц Митрополит Шептицький** повернув в поведілок сего тижня до Львова, а небавом поїде на візитацію підгірських деканатів, іменно долиньського, перегінського і сусідних. По візитації Є. Ексц Митрополит має поїхати до Єрусалима.
— **Із Сялього** доносять: Загальні збори задаткової каси «Верховина» відбудуть ся дня 10 жовтня.
— **Наука історії в народних школах.** Міністерство просвіти видало нові інструкції не лише до наування класичних язиків в гімназіях, але

ВАНЮШИН. Роздумай, Людмілько, що робити!
КРАСАВИН. Нічого роздумувати! Добре робити, гірше не буде. Я подам сейчас телеграму о виїзді. Поїдемо завтра, а як увієм, то ще й сьогодні. (Іде і вертає). Може тобі треба купити що на дорогу? Маєш. (Дає Людміль сто рублів і відходить).
ВАНЮШИН. Поясни мені, що се значить ся: прийшла, обвинила батька, що насильно випхав тебе заміж, а тепер сама до него біжить. Ані достоїнства (гідности), ані поваги в тобі. Приїхав, налавав, а як лише підманив гумовими колесами, сейчас біжить до нього. Ще більше ослаблюш мене.
ЛЮДМИЛА. Та яке тут житє? За ті два тижні, що я у вас, не мала ані хвилини спокою... Вічно відчувати, та зазнавати, що ти тут лишня, що... Се страшно. А при тім ще тоті постійні колотнечі, то ізза одного, то ізза другого.
КЛЯДІЯ. І я кажу, що Людмила добре робить. Павлик говорить, що краще жити з мужиком під стріхою, чим тут.
ЛЮДМИЛА. Від самого брата Константина, то втікай, куди очі понесуть.
(Входить Константин).
(Дальше буде).

також до науки всесвітної історії. Між иншим пише інструкція: «Ученика не повинно ся обтяжувати схематичним уставлюванем по собі подій; він має одержати ясний і влучний образ переворотів в області політичних і культуральних відносин між народами. Весь величезний матеріял має ся угрупувати докола напрямів віднови, націоналізму і соціальної реформи. Сучасна політика не може мати приступу до школи, але мусить до того довести, аби гімназіяст по укінченю школи мав наукову підставу і досить зрозуміння, аби єго займала теперішність та щоби міг поглибити свій погляд про сучасність».

— **Пожарний «Сокол» в Гаврилівці** надвірнянського повіта, засновано на статуті львівського «Сокола». Ц. к. намісництво вже затвердило статут.

— **В Наконечнім** коло Яворова засновано «Спільку для господарства і торгівлі», товариство зареєстроване в обмеженому порукуку. Цілю товариства є: піднесенє господарства, торгівлі і домашнього промислу в місци і околиці і поліпшенє добробиту населеня. Члени ручать за зобовязаня товариства всіма своїми уділами. Один уділ виносить 10 К. В склад дирекції Спільки входять: о. Волод. Венгрінович, парох, яко голова, Михайлина Гордицька, учителька, і Іван Панчинин, господар, яко члени, та трох заступників членів дирекції.

— **З Тов-а «Академічна Громада».** З усіх усюдів Галичини прибудуть небавом сотки української молодіжи у Львові щоб подати ся на студії університетські. Матеріяльні відносини, серед котрих приходить ся жити нашій акад. молодіжи — загально звісні. Тисячні перенони мусять побороти молодий академік, заки усталить собі можливий спосіб житя. Двері усіяких канцелярий адвокатских, урядів — днесь перед українським академіком заперті — о лєкції що раз труднійше. Тому звертаємо ся до нашої суспільности, котрій мусить лежати на серци доля сих будучих кадр української інтелігенції, щоб о скільки змога підпомогла матеріяльно одинокі наше товариство академічне, «Академічну Громаду». Фонд запомоговий при «Акад. Громаді» за малий, щоб дати підмогу усім потребуючим академікам, звороти позичок пливають слабо. Кождий даток на фонд запомоговий, хочби й найменший, приймемо з подякою. А до наших товаришів звертаємо ся із зазивом, щоби численно висували ся в члени товариства та сив робом в гурті піїде вам лецше. Обовязком кожного українського академіка львівського університету єсть безперечно, бути членом одинокого нашого товариства академічного «Академічна Громада». — За виділ: *Мст. Сиванський ст. прав, Олекса Бойцун ст. філ.*

— **З Самбірщини** доносять: В неділю дня 25. відбуло ся в Ваневичах під Самбором отворенє другої з черги в тім повіті пожеарної філії «Сокола». Перед загальними зборами перевів делегат п. Форостина пожеарні вправи і муштру, а опісля зіїшлись всі в сали читальні «Просвіти» і при горячій та палкій дискусії приступлено до виписів членів. На разі виписало ся 48 членів.

— **З Інститута св. Ольги у Львові.** Від многих літ удержує «Руске Товариство» недаголіне женьєвський Інститут св. Ольги, в котрім бідні учениці находять приют за зниженою оплатою. В сім році найшло там приміщенє над 40 дівчат. Однак при великій дорожнї, яка у Львові тепер занувала, годі сей Інститут удержати. Тому примушені ми звернутись до жертвенности наших Родимців. Наші Родимці запомагають від довших літ тутішні мужєскі буряи всякими харчами, а тим дали їм можливість, удержувати за малими оплатами величезне число учеників. Так осьміляємо ся і ми від нашого женьєвського Інститута звернутись до наших ВП. Родимців, а спеціально (позаяк ходить тут о заведенє дівоче) до добрих сердець наших руских гаддинь з просьбою, щоби зволили допомочи і нашому Інституту ласкавими дарами із свого домашнього господарства. Іменно просимо сусідів Львова о ласкаву присилку бараболь, капустя, буряків і т. и., а знов подальших добродїв і жуочих в більше благословенних сторонах о кукурудзяну муку, крупи, овочі, омасту і т. и., котрих і присилка залізницею оплатилась би. Наш Інститут послужав вже неодній рускій родині і певно стане і в будуче ще многим родинам в добрій пригоді. Тому надїємо ся, що між нашими Родимцями найдуть ся теплі серця для доброй справи, що не відкажуть своєї помочи. Ласкаві дари просимо присилати на адресу настоятельки Інститута, пані Косевичевої (вдовиці по священнику), при улиці Сави ч. 3. У Львові, д. 21. вересня 1904. — За Інститут св. Ольги: о. Александр Стефанович, катихит в женьєвській учит. семинарії.

— **Вісти з півн. Америки.** На Народний фонд в Америці зібрано по конець серпня 1.195.67 долларів. — Амер. «Свобода» подає чутку, що укінчений богослов, Січинський, який недавно приїхав з Галичини до Канади, перейшов на православє, висвячений правосл. єпископом Тихоном, і має осісти в Вінніпегу. — Та сама часопись доносить, що єпископ-самозванець Серафим, о-

снователь «независимої церкви в Канаді», зняхав ся з православною єпископом Тихоном і хоче зятягнути всіх попів, котрих висвятив, і людей, на православе. Висвячений ним попи з «независимої церкви» опирають ся сему. — В Клівеленд, О. помер гр.-кат. парох о. Волод. Молчанний, родом з угорської Руси. Покійний мав по-верх 40 літ і полишив жінку і трох дітїй.

— **Старинне цвинтариче.** Коло села Білобоки в переворскім повіті найдено при дренаваню землі глиняні посудини. Робітники не розуміючи ся на тім, порозбивали їх на дрібні кусні. Про те дізнав ся ординат кн. Андрій Любомирський і догадуючи ся, що се мусять бути якісь старинні посудини, запросив доцента д-ра Гадачка зі Львова, аби оглянув терен. Др. Гадачек про-вірів, що на тім місци було старе цвинтариче, де палено тіла померших і закопувано попіл в урнах. З вигляду урн і орнаментики можна догадувати ся, що се цвинтариче походить десь з часів на 1.000 літ перед Христом.

— **Пожари.** В Тулиголовах, ярославського повіта, згоріли два господарства, Анни Мохонь і Йосифа Мотики. Шкода, необезпечена, виносить поверх 1.700 К. — В Беняїв колі Підгаєць, згоріли три доми вартости 2.000 К. Огонь вибух в домі жида Арона Вольфа. — В Филипківцях, борщівського повіта, знищив огонь столулу і кілька стирт біжки, вартости поверх 11.000 К.

— **Спійманий злодій.** На дорозі між Старим Самбором а селом Ваневичі часо пропадали з возів річи на шкоду подорожних і не можна було понасти на слід злодія. Самбірська жаудармерія зробила дня 21. с. м. засідку на тій дорозі і удало ся їй зловити небезпечного пташка на горячій учянку, як з воза Вольфа Сімона у-крав пакунок з товарами. Винувник Йосиф Ваврищян, називаний також Нагородским, походить мнимо з Мервич, жовківського повіта, був караним у Львові вже раз 6-літною, а другий раз 4-ною в'язницею і був під поліційним доглядом. Бушував він ціле літо на тім гостинци, а крав в той спосіб, що привязані з задю воза пакунки відрізував ножем. Той сам виновник вломив ся перед тим на судний день до дому одного жида в Викотах і коли той молив ся в біжниси, забрав єго річи вартости 120 К. Крім того украв в Берегах з пасовиска пару коний на шкоду од-ного з тамошних господарів.

— **По смерті жебрачки.** В Бреславі в Прусках померла недавно стара жінка, котра від 20 майже літ жила в милостині. В хаті помершої, котра складала ся з двох комнат, найдено повно великих мішків з сухарями, котрі доставала яко милостиню і не могла зігти. Сухарі ті важили більше як 10 сотпарів. Найдено ще більше як 200 фляшинок з лікарствами, котрі померша ді-ставала на кошт міста, але їх не уживала. В ку-фрах було гарне біле, декотрі річи були навіть шовкові, а вкінци найдено 1636 марок, між тим около 1000 в золоті.

— **Дефравдація.** Офіціал канцелярії міністерства просвіти, Франц Драждек, якому поручено адміністрацію австрійського музею, утік по деф-фравдаваню 26.000 К.

— **Япанські слова.** В часі загальної погоні за сензаціями з манджурского боевища годять ся навести «на показ» кілька слів з япанської мови: Край звачить по япанськи «коку», столиця «кіо», округ «шу», побереже «гома», поперечний «йоко», чорний «куро», девять «кі», (отже «Курокі» значить «девять чорних» і не походить від вшех-поляка Куровського, або від Курковського), довчий «нага», схід «то» (Токіо = східна столиця), великий «мі», брама «кадо», («мі-кадо»), ножич-ки «фарса», кінь «ако», кобила «далю», голый «фагум», дурний «фаго», (видко, що і у Японців «голий» і дурний значуть майже то само), жінка «фаввасами», муж «фавнамоко», долька «гаго», гузик «бутов», придуркуватий значить «донна», сонце «фі»; слів «любов», «любити» Японці не знають.

— **З залізниць.** Після оповіщеня заміщеного в «Wiener Zeitung» розписує ц. к. Дирекція будови залізниць у Відні оферту на виконанє робіт над-торових в стації Герц на частковім шляху Под-брето-Герц Ст. Петер залізниці Вохінської. Офер-ти буде приймати найпізнійше до 12. години в полудне дня 6. жовтня с. р. ц. к. Дирекція бу-дови залізниць у Відні VI Gumpendorferstrasse 10. Услїва з плянами можна переглянути в зга-даній ц. к. Дирекції або в Управі будови в Герц.

З днем 1. жовтня с. р. входить в жи-тє на льокальний залізници Новий Торг-Су-хагора, в окрузі ц. к. Дирекції залізниць дер-жавних в Кракові, новий розклад їзди. Дотичні зміни розкладу їзди заміщені в оголошеню, як також в додатках до стінних розкладів таб. VII а б і в 2. зошиті до кштеневого розкладу їзди. Ті додатки можна дістати у всіх касах ц. к. зе-лізниць держ. а також в бюрі інформаційнім ц. к. залізниць держ. пасажа Гавсмана ч. 9.

— **Позір.** Льокаль тов-а «Сокул» у Львові на-ходить ся при улиці Коперника ч. 9. Всякі письма просимо посилати під сею адресою. — *Старшина.*

Наука, штука, література.

«Артистичний Вістник». Такий заголовок буде мати новий місячник, присвячений рускій музиці і красним штукам, який пічне виходити з днем 1. падолиста с. р. у Львові. Фінансовою стороною сего видавництва займає ся окрема спілка, до якої як головний член належить також «Союз співацьких товариств», а редакцію поведе комітет, який утворить ся з представителів всіх галузей красних штук. Потреба такого органу являє ся у нас konieczною, тож і «Арт. Вістник» буде міг числити на широкий круг передплатників.

Телеграми

з дня 29. вересня.

Берно. Вчерашнє засіданє моравского сойму було так бурливе, що маршалок був приневолений перервати заїданє. Причину до того дали соціалісти з галерії, розкидуючи червоні картки в справі соймової ординації виборчої.

Градець. На вчерашнім засіданю стирійского сойму пос. Ресель поставив внесенє на заведенє загального і рівного права голосованя до сойму.

Любляна. На вчерашнім першій засіданю країнського сойму пос. Сустерсіц поставив внесенє на зміну виборчої ординації до сойму, по чім заявив, що члени его партії, с. є словінсько-католицкої, не возьмуть участи в виборі до комісії і евентуального вибору не приймуть. Мимо того вибрано до комісії кількох членів словінсько-кат. партії, а бар. Швєгелъ заявив, що посол є обовязаний прийняти такий вибір і вніє, аби сойм рішив сю справу.

Капо д'Істрия. Коли на вчерашнім засіданю істрийского сойму один із словінських послів почав промовляти по словінськи, Італійці на галерії зробили демонстрацію. Галерії опорожнено, почім маршалок замкнув засіданє.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівского універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішніх недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Глядає лекції на селі

приватист VI кл. рускої гімназії. Ласкаві зголошення приймає Іван Винар у Львові, ул. Длугоша 17.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

Беата і Гальшна

трагедія з другої половини XVI віку в 5 актах.
Ціна 1 К.

Ще в р. 1891. прихильно оцінена референтом краєвого драматичного конкурсу, др. Евг. Олесницьким, а відтак перероблена наново, ся драма відзначає ся скондензованою акцією, трогуючими сценами і вірними характерами на тлі історичного кольориту. Тому і в читаню не тратить свого вражіння

Набути можна в Ставропільській книгарні у Львові.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
Банку
Гіпотечного
з купує і продає
всіма
папери цінні
і МОНЕТИ
по найдешевшій курсі деннім не числячи ніякої провізії.

ТОВАРИСТВО взаїмного КРЕДИТУ
„Джістер“
стоваришенє зареєстрованє в обмежаню порукою у Львові, ринок ч. 10, дїм „Просвіти“.
ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА можуть бути тільки обезпечені тревало в „Джістрі“ від огню. Членський уділ 50 К можна вложити в ратах; внесове 2 К.
ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА можуть затягати **ПОЗИЧКИ** на 6%, за предложенєм відповідної гіпотeki або поруки; сплату більших позичок розкладає ся на 10 літ.
ПРИ ПАРЦЕЛЯЦІЯХ і інших купні землі нехай купуючі звертають ся за позичками до „ДЖІСТРА“.
ВКЛАДКИ ЩАДНИЧИ приймає Товариство на 4%.
З **ЧИСТОГО ЗИСКУ** дістають члени дивіденду від уділів а часть зиску призначає ся на добродійні цілі; дотепер віддєно на церкви, бурси, школи і т. п. 18 385 К.
Стан 31. маі 1904:
Вклади **1,698,746 К**
Уділи **115,947 К**
Фонди резервові **23,522 К**
Позички **1,403,472 К**
Цінні папери, лок. в банках і на рах. біжучий **506,994 К**

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу.)

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потугор, Керезмезе, Чорткова (від 1/5—3/4), Сучани
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делатина (чер. Коломию 1/5—3/4 вкл. в нед. і свята), Керезмезе (1/5—3/4 вкл.)	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Гусятин, Чорткова
7:30	з Рави рускої, Сокала	6:45	до Лавочного, Пешту, Дрогобича, Борислава
7:40	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Любачева, Самбора, Закопаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Ясла, Освєнцима
8:10	з Станиславова, Жидачева, Потугор	9:10	до Лавочного, Хирова, Калуша, Ходорова
8:20	з Яворова	9:25	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мезелборча, Пешту	10:35	до Тернополя, Потугор
10:02	з Стрия, Борислава	10:45	до Черновця, Делатина, Заїцк, Новоселці
10:20	з Рішева, Любачева	10:50	до Белци, Сокала, Любачева
11:25	з Коломиї, Жидачева, Потугор, Керезмезе	1:55	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заїцк, Гусятин
11:30	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	2:45	посп. Іцкан, Яс, Букарешту, Потугор, Калуша, Жидачева, Чорткова, Вижиці, Керезмезе
11:40	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Сапча, Римановч, Івонича, Сянока, Хирова	2:55	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Закопаного
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заїцк, Кіцман, Новоселці (через Жучку, Вижиці)	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухлі від 15—30 вкл.), Скольного (1/5—3/4 вкл.), Ходорова, Калуша
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятин, Копичинець, Козови	3:30	до Рішева, Любачева, Хирова
4:35	з Стрия, Хирова, Тухлі (15—30 вкл.), Скольного (1/5—3/4 вкл.)	3:40	до Самбора, Хирова
4:45	з Яворова	5:48	до Яворова
5:03	з Сокала, Белци, Любачева	5:55	до Коломиї, Жидачева
5:10	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Потугор, Заїцк, Гусятин, Івана пустого, Скали, Копичинець	6:20	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Карльсбаду, Хирова, Пешту, Н. Сапча
5:40	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнцима	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:50	з Іцкан, Жидачева, Новоселці і Сучани	7:05	до Рави рускої, Сокала
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	7:05	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
9:10	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потугор, (Жидачева 1/5—3/4 вкл.), Гусятин, Керезмезе, Калуша	10:05	до Тернопілля (1/5—3/4 вкл.), Хирова, Н. Заїцк
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Броцлава, Варшави, Праги, Освєнцима, Хирова	10:42	до Іцкан, Чорткова, Заїцк, Делатина, Сучани
10:00	з Самбора, Хирова, Сянка, Ясла	10:55	до Кракова, Відня, Броцлава, Праги
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заїцк, Скали, Івана пустого, Гусятин	11:00	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Грималова
10:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуша, Борислава	11:05	до Стрия
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Даргорода, Жидачева, Заїцк	11:10	до Рави рускої, Любачева (що неділ)
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Сапча
3:25	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	2:51	посп. до Іцкан, Яс, Букарешту, Чорткова, Керезмезе (від 1/5—3/4 вкл.), Сучани, Кіцмана
на дворець „Підзамче“			
7:30	з Підволочиск, Одеси, Київ і Бродів	4:10	до Кракова, Відня, Броцлава, Берліна, Праги, Пешту, Самбора, Сянока, Освєнцима
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Гусятин, Копичинець, Чорткова	з дворця „Підзамче“	
5:06	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заїцк, Потугор, Івана пустого, Скали, Гусятин, Бродів, Грималова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятин, Чорткова
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заїцк, Івана пустого, Скали, Гусятин	10:50	до Тернополя, Потугор
3:04	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	2:09	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятин, Грималова, Скали, Івана пуст.
ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.			
Приходять на головний дворець:		Відходять з головного дворця:	
з Брухович 6:42, 7:30 рано, 11:45 перед полуд. 3:00, 4:30 і 5:03 пополудні, 7:54 і 8:59 вечером. (до 11/9 вкл.)	з Янова 8:20 рано, 1:16, 4:45 попол., 9:25 вечером (від 1/5 до 30 вкл.), 10:00 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділі і свята).	до Брухович 5:48 рано, 9:30 і 10:50 передполудн., 1:05, 3:45 і 5:05 попол., 7:05 і 8:04 веч. (від 8/5 до 11/9 вкл.) 11:10 в ночи (що неділ).	до Янова 6:00 рано, 9:15 передпол. (від 1/5 до 30 вкл.), 1:35 попол. (від 15/5 до 31/8 в неділі і свята), 3:18 попол. (від 15 до 30 вкл.) і 5:48 пополудні.
з Шерці 9:30 вечер (1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята).	з Любича вел. 11:35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділі і свята).	до Шерці 1:45 попол. (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята).	до Любича вел. 2:15 попол. (15/5 до 11/9 вкл. в неділі і свята).
ЗАМІТКА: Час середно-європейський рїзнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обсеєдено рамками. — В місті продає білети значнай агенції часописці Н. Ст. Соколового пасаж Гансман 9, від 7. рано до 8. вечером. — широк інформаційне ц. к. залізнич державних (ул. Красницьких ч. 5.) уділяє новелень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розкладає їздн. в годинах урядових від 8. рано до 3. пополудні, а в неділі і свята від 9. рано до 12. в волудне.			